

*Višnja Popović
Stjepan Crnokić*

DRŽAVNO PRVENSTVO ŠKOLSKIH ŠPORTSKIH DRUŠTAVA REPUBLIKE HRVATSKE ZA UČENIKE SA INTELEKTUALNIM TEŠKOĆAMA

*„Sport je aktivnost koja ruši barijere,
pomiče granice i potiče nas da budemo bolji“*

1. POVIJEST

Sve je počelo osnivanjem Školskog športskog kluba „Hobotnica“ u Školi za odgoj i obrazovanje - Pula davne 1997. godine. Sve smo imali: učenike, sportaše, trenere, klub, želju, volju, sve je bilo spremno, ali nije bilo natjecanja... Rodila se ideja za organizacijom sportskih susreta!

Od susreta do državnog prvenstva proteklo je 12 godina, 11 sportskih natjecanja, isto toliko propisnika, natjecalo se u 9 različitih sportova, 9 škola je prihvatilo domaćinstvo i organizaciju i natjecalo se 2.225 sportaša (tablica 1).

Škola domaćin imala je zadatak organizirati smještaj, priredbu otvorenja i zatvaranja, pozvati sve sudionike, koordinirati između svih sudionika, organizirati svečanu večeru za voditelje i zabavu za sportaše, organizirati izlet za sve sudionike, nabaviti financijska sredstva za plaćanje troškova terena i sudaca, kao i sve ostale troškove proizašle iz organizacije.

Sportski voditelj bio je zadužen za odabir sportova, Propisnik, organizaciju terena, suđenja, voditelja sportova, bio je glavni sudac u svim sporovima za vrijeme natjecanja, vođenje sastanka trenera i proglašavanje ukupnog pobjednika.

Sudionici natjecanja snosili su troškove smještaja i prijevoza. Mogli su dovesti neograničen broj sportaša i voditelja. Svaki se sportaš mogao natjecati samo u jednom sportu. Natjecanje je trajalo četiri dana.

Problem ovakve organizacije bio je nemogućnost većeg broja škola/centara da sudjeluju natjecanju, prvenstveno iz financijskih razloga.

Na početku postavljen cilj i želja da ravnopravno budemo uključeni u sustav natjecanja pod krovnom organizacijom ostvaren je 2008. godine, kad je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta uspostavilo pravni okvir i dodijelilo organizaciju sportskih natjecanja Hrvatskom savezu školskih športskih društava.

Tablica 1. Prikaz kroz povijest igara

Br. igara/ Naziv igara	God.	Škola domaćin/ sportski organizator	Broj ekipa	Sportovi	Ukupan br. učesnika
1. Sjeverno jadranski susreti	1997.	Škola za odgoj i obarovanje, Pula <i>Višnja Popović, prof.</i>	3	Štafetne igre, Graničar, Atletika	50
2. Međužupanijske sportske igre	1998.	Centar za odgoj i obrazovanje, Rijeka <i>Zvonimir Brozić, prof.</i>	6	Nogomet, Štafetne igre, Graničar, Atletika	127
3. Sjeverno jadranski susreti	1999.	Centar za odgoj i obrazovanje „Šubičevac“, Šibenik <i>Joško Bego, prof.</i>	16	Košarka, Plivanje, Štafetne igre, Atletika, Stolni tenis	200
4. Međužupanijski sportski susreti	2001.	Centar za odgoj i obrazovanje „Tomislav Špoljar“, Varaždin <i>Blaženka Birolla, prof.</i>	26	Atletika	178
5. Republički sportski susreti	2002.	Škola za odgoj i obarovanje, Pula <i>Višnja Popović, prof.</i>	16	Košarka, Štafetne igre, Graničar	240
6. Republički sportski susreti	2003.	Centar za odgoj i obrazovanje, Rijeka <i>Zvonimir Brozić, prof.</i>	12	Nogomet, Atletika, Štafetne igre, Graničar	155
7. Republički sportski susreti	2004.	Osnovna škola „Voštarnica“, Zadar Darinka Dokoza Nikpalj, prof.	20	Nogomet, Štafetne igre, Graničar, Atletika	205
8. Republički sportski susreti	2005.	Centar za odgoj i obrazovanje „Ivan Štark“, Osijek <i>Jasna Ižaković, prof.</i>	24	Košarka, Nogomet, Štafetne igre, Plivanje, Graničar	248
9. Državno sportsko natjecanje	2006.	Centar za odgoj i obrazovanje „Juraj Bonačić“, Split <i>Miljenko Gačina, prof.</i>	27	Atletika, Plivanje, Košarka, Štafetne igre	242
10. Državno sportsko natjecanje	2007.	Centar za odgoj i obrazovanje, osposobljavanje djece i mladeži Prekrižje, Zagreb <i>Vlado Strbad, prof.</i>	28	Nogomet, Plivanje, Štafetne igre, Stolni tenis	400
11. Državno sportsko natjecanje	2008.	Centar „Liče Faraguna“, Labin <i>Višnja Popović, prof.</i>	23	Boćanje, Atletika, Graničar, Štafetne igre	180

2. DANAS

U Hrvatskoj se pod nadležnosti Hrvatskog školskog športskog saveza organizira Državno prvenstvo školskih športskih društava osnovnih i srednjih škola te učenika s intelektualnim teškoćama u razvoju. Državno prvenstvo jedini je službeni sustav natjecanja školskih športskih društava, a Propisnikom Državnog prvenstva određuju se sportovi u kojima se održava.

Organizaciju DP ŠŠD Republike Hrvatske za učenike s intelektualnim teškoćama u razvoju Hrvatski školski športski savez preuzima u školskoj godini 2008/2009. I na zadnjem DP održanom u Splitsko-dalmatinskoj županiji datum imao je najveći broj sudionika, centara i škola. DP djece s intelektualnim teškoćama u razvoju ima svoj Propisnik koji definira opće i posebne odredbe organizacije, provedbe i održavanja DP.

Tablica 2. Igre pod pokroviteljstvom i organizacijom HŠŠS

Broj igara	God.	Mjesto održavanja	Br. ekipa	Sportovi	Ukupan br. učesnika
12.	2009.	Šibenik	23	Plivanje, Atletika, Graničar, Štafetne igre	128 učenika i 46 voditelja
13.	2010.	Rijeka	29	Plivanje Atletika	157 učenika i 58 voditelja
14.	2011.	Split	31	Plivanje Atletika	170 učenika i 62 voditelja

Učenici s intelektualnim teškoćama u razvoju od 2010. godine (tablica 2) natječu se u dva sporta Atletici i Plivanju.

Natjecatelji mogu nastupati unutar jedne od kategorija:

- LMR – laka mentalna retardacija,
- UMR – umjerena mentalna retardacija,
- TMR – teška mentalna retardacija

Dozvoljeno je nastupanje u lakšoj kategoriji, ali ne i u težoj.

Osim po dijagnozi skupine se određuju i po kronološkoj dobi i to na sljedeći način:

- do 14 godina
- od 14 do 21 godine kad završava njihovo srednjoškolsko obrazovanje.

Prijavljeni učenici mogu se natjecati maksimalno u jednom športu (plivanje ili atletika) te dvije discipline unutar istoga športa. Ekipe se sastoje od 6 natjecatelja i 2 voditelja i dolaze iz centara i škola iz cijele Republike Hrvatske.

Tablica 3. Učestalosti sportova na sportskim igrama

Br.	Sportovi	Od 1. do 11. Sportskih igara	Od 12. do 14. Sportskih igara	Ukupno
1	Atletika	8	3	11
2	Plivanje	4	3	7
3	Štafetne igre	10	1	11
4	Graničar	7	1	8
5	Nogomet	5	0	5
6	Košarka	4	0	4
7	Stolni tenis	2	0	2
8	Boćanje	1	0	1

Analizom učestalosti pojavljivanja sportova na sportskim natjecanjima učenika s intelektualnim teškoćama (tablica 3) ustvrđujemo da su ekipni i individualni sportovi bili podjednako zastupljeni za vrijeme dok su organizatori bili škole/centri, a broj učenika nije bio ograničen. Preuzimanje organizacije od strane Saveza i ograničenjem broja sportaša individualni sportovi nose primat.

Tablica 4. Nazočnosti škola/centara na natjecanjima

Br.	Naziv škole / Centra	Ukupno
1	Škola za odgoj i obrazovanje Pula	14
2	Centar Liče Faraguna Labin	14
3	Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka	14
4	Centar za odgoj i obrazovanje „Šubićevac“ Šibenik	13
5	Centar za odgoj i obrazovanje djece i mladeži Karlovac	13
6	Osnovna škola 22. lipnja Sisak	12
7	Centar za odgoj i obrazovanje „Juraj Bonačić“ Split	11
8	Centar za odgoj i obrazovanje „Tomislav Špoljar“ Varaždin	11
9	Centar za odgoj i obrazovanje „Ivan Štark“ Osijek	11
10	Centar za odgoj i obrazovanje Zajezda Budinščina	11
11	Osnovna škola Voštarnica Zadar	11
12	Centar za odgoj i obrazovanje Čakovec	11

U tablici 4 prikazane su škole/centri koji su prisustvovali najvećem broju natjecanja, dok su se ostali povremeno priključivali.

Savez preuzima igre, troškove smještaja i organizacije te dovodi na natjecanja veliki broj škola/centara što igrama daje novi zamah.

Danas se na natjecanje odaziva 31 škola/centar, što omogućava velikom broju učenika s intelektualnim teškoćama da se natječu među sebi ravnima i postižu najbolje rezultate.

Ovakvom organizacijom i brojem učesnika koji daje svima priliku da kroz sport i natjecanje postanu korisni i djelotvorni članovi društva u potpunosti je ostvaren zadani cilj.

3. ZAKLJUČAK

DP ŠŠD za učenike s intelektualnim teškoćama u razvoju sastavni je dio DP koji organizira Hrvatski školski športski savez. Kroz povijesni dio vidimo kako se razvijalo i raslo, a da bi na kraju doseglo ovu razinu trebalo je proći preko deset godina rada prije svega kolega kineziologa koji rade s djecom s intelektualnim teškoćama u razvoju. Hrvatski školski športski savez prepoznao je važnost organizacije natjecanja ove populacije i uz kvalitetnu podršku kolega koji rade u centrima i školama uspio podići razinu i kvalitetu ovog natjecanja na zadovoljstvo svih učenika koji u njima sudjeluju. Drago nam je da se ovo natjecanje u potpunosti integriralo i da ćemo daljnjim radom i suradnjom sa strukom koja radi s učenicima s intelektualnim teškoćama u razvoju učiniti da se ovo natjecanje i dalje organizacijski poboljšava.

4. LITERATURA

1. Bilteni Sportskih susreta učenika s intelektualnim teškoćama u razvoju (od1.-11.)
2. Hrvatski školski športski savez (2009). Godišnjak školske godine 2008./2009. Zagreb: Hrvatski školski športski savez.
3. Hrvatski školski športski savez (2010). Godišnjak školske godine 2009./2010. Zagreb: Hrvatski školski športski savez.
4. Hrvatski školski športski savez (2011). Godišnjak školske godine 2010./2011. Zagreb: Hrvatski školski športski savez.
5. Hrvatski školski športski savez (2011). Propisnik Državnog prvenstva ŠŠD Republike Hrvatske za učenike s intelektualnim teškoćama u razvoju 2010./2011. Skinuto s internetske stranice <http://www.skolski-sport.hr/dokumenti-3279.html> 31. studenog 2011.